

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 5.—
Pe 1/2 an c. 2.50
pentru
România și Străinătate
Pe an cor. 10.—
— Un nr. 10 III.—

OLTEANUL

INSERTIUNI:

se primesc cu
prețuri reduse.
—
Scrisori nefran-
cate se refuză.
—
Manuscripte nu
se înapoiază.

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

REDACTIUNEA:

Făgăraș, Vâr-tér Nr. 47. (casele I. Peia).
— Vis-à-vis de Magistrat. —

Apare în fie-care Joi seara, sub
direcția unui comitet de redacție.

ADMINISTRAȚIUNEA:

Făgăraș, Vâr-tér Nr. 47. (casele I. Peia).
— Vis-à-vis de Magistrat. —

Fapte—nu vorbe!

Deșteaptă-te Române!
A. Mureșianu.

III.

(*) Am arătat până în cele mai mici amănunte, că în tot locul, unde am avut oameni de inimă, conducători vrednici, cari au avut în vedere binele obștesc și nu s'au îngrijit numai de „burta” lor, ori numai ei să se „înavuțească” și ferească pe sine, acolo s'au făcut lucruri frumoase, lucruri mari, putem zice s'au făcut chiar minuni — din sărăcie! Voinței tare, zelului sau râvnei cu adevărat apostolești, nu li să pot pune piedeci, căci o voință de fier delătură orișice piedecă din calea sa, biruie chiar și porțile iadului!

Nu s'a făcut încă nici o încercare spre binele obștesc, fie de singuratici, fie de mai mulți la olaltă, de corporațiuni, care să nu triumfeze, să nu biruie, dacă lucrarea începută s'a făcut cu toată hotărârea, cu toată bărbăția!

O voință tare, o voință de fier, nu cunoaște piedeci, precum un râu nu să poate oprî în cursul său!

Așadară, iubiți cetitori, fiți încredințați, că orișice încercare spre binele, luminarea și înaintarea noastră ori și unde și de orișicine să poate duce la îndeplinire, dacă spre aceea ne dăm toată silința, ne punem toate puterile! — Căci la orișice lucru bun, folositor și spre binele neamului Dumnezeu e cu noi!

Știut lucru este, că: Unde este lipsa și nevoia cea mai mare și unde este și credință, acolo și Dumnezeu e mai aproape!

Deci cu credință în Dumnezeu, pe lucru, în tot locul, și nicăiri nu va lipsi ajutorul său!

Cum, pentru numele lui D-zeu să așteptăm seceriș, dacă nu semănăm?!...

Cum să avem pomi și să culegem poame din trântii, dacă în-

treagă-ne vieață n'am sădit sau pus nici un pom în grădina noastră?!

Cum în sfârșit s'avem fonduri bisericești-scolare, dacă nici odată n'am încercat întemeierea, formarea de fonduri??...

A încheia socotelile bisericești la sfârșitul anului, — dacă aceasta să face în tot locul, — cu: atâtea venite, sau atâția bani ni-au venit, au intrat în fond, în cassa bisericeii și atâta am și dat sau cheltuit, tocmai pe tocmai, zicem cu o îndreptățită durere sufletească nu e tocmai lucru de laudă.

Aceasta nu-i prevedere, aceasta nu-i judecată sănătoasă, aceasta-i judecata unei minți bolnave, e judecata cerșitorului amărât, care zice: „mâne și beau tot ce am căpătat azi, că mâne cerșesc din nou!”

Adună azi, câștigă și mâne, dar totdeauna pune și ceva la o parte pentru vremuri grele, pentru lucruri și întâmplări neașteptate, că zău nime nu știe ce'l așteaptă, ce poate păși și ce poate veni asupra sa!?

Și oh, cât e de bine, ca să ai cele de lipsă în vremea neputințelor, în vremea nevoilor, cari pe neașteptate te-au ajuns!...

Orișicine să se gândească bine și să-și zică: Astăzi sunt sănătos, astăzi sunt tare și mare, astăzi pot câștiga; cum va fi dacă mă voi bolnăvi, dacă nu voi putea lucra și câștiga, cine să mă țină, cine să grijească de mine în zilele neputințelor și bătrănelor ce mă pot ajunge, dacă în zilele cele bune, în zilele tinerețelor nu vom fi cruțat și nu vom fi pus ceva la o parte?!

Tocmai așa este și cu fondurile despre cari vorbim și cari durere! de o miie de ori durere, nouă ne lipsesc!!

Aici trebuie să ne gândim; lucrul acesta trebuie să ne muncească, de aceasta îngrijire să fim cuprinși și ziua și noaptea să ne gândim cum și ce să facem numai și numai să venim și noi la ceva fonduri, fie batăr și fondulețe, cât de mici, cât de neînsem-

nate, numai începutul să se facă, dar să se facă negreșit și stunci cu timpul vom ajunge și noi, ori cel puțin următorii noștri de a avea ceva, de a-și vedea visul de azi, faptă împlinită mâne! Dar cum să zidești, cum să faci ceva, dacă nu pui mai întâi temelul, fundamentul, baza?

Temelii, început ne trebuie și atunci — pe lângă o bună chivernisire — ajungem și la împlinirea arzătoarelor noastre dorințe!

Tot începutul e greu. Noi zicem: Tot începutul e mic, dar zicem mai departe, din mic să face mare, numai voința, râvna și bunăchivernisire să fie!

Cunoaștem sate, unde în însuflețirea lor spre ce e bun și plăcut lui Dumnezeu — au făcut chiar minuni! Cunoaștem însă și de acelea, unde după o păstorire de 30—40 ani n'a rămas nici o urmă, nici un semn sau dovadă, că în satul cutare, după popa cutare a rămas ceva lucru bun și pentru binele obștesc! Din contră: micuța și sărăcăcioasa bisericuță cu ferestruicile ei mici, cu păreții scunzi, cu turnulețul aproape nevăzut, făcută de alți oameni vrednici pe atunci și și buni creștini — stă și astăzi în ființă, pare că jelește, pare că plânge, ca o fată bătrână cu costița albă, **că n'are cine s'o schimbe și primenească și pe dânsa după trebuințele zilelor noastre de astăzi!!...**

Oare să mai pot suferi lucrurile acestea, oare văzând într'un sat o astfel de biserică părăsită și neîngrijită, să nu te răsvrătești și să nu te amărăști în tot sufletul tău?? Oare să nu te întrebi cu durere: **sunt și oamenii aceștia creștini?** Și dacă creștini ar vrea să se țină și numească, atunci pentru ce nu fac nimic pentru casa lui Dumnezeu, pentru sfântul locaș de rugăciuni? Și cum s'aștepte astfel de oameni darul lui Dumnezeu și binecuvântarea cerului, dacă ei nu aduc nici o jertfă bineplăcută lui Dumnezeu?!...

Noi zicem un hotărât **nu!** ci dimpotrivă: **numai mânia cerului și pedeapsa sau osânda lui Dumnezeu.**

Insuși Domnul nostru Isus Hristos ne spune, cum are să fie pomana, ca prin ea să ne câștigăm darul lui Dumnezeu ori nefăcând așa, să ne așteptăm la mânia cerului! Domnul Hristos zice: **»Flămând am fost și nu mi-ați dat de mâncare; gol am fost și nu m'ați îmbrăcat«**... Iată dar cum avem să facem pomana: **dând celor flămânzi, îmbrăcând pe cei goli...** iar nu dând celor imbuibați și săturând pe cei sătui!? Dar despre acest lucru de nesuferit și totodată chiar păgânesc, ne vom rosti cu toată puterea cuvântului de altădată.

Acum rămânem pe lângă întemeierea fondurilor, cari sunt cea mai mare, cea mai arzătoare trebuință a zilelor noastre. Ne trebuie în tot locul, în tot satul, fie cât de mic, fie cât neînsemnat: **fonduri și iară fonduri.**

Precum trupul nostru nu poate trăi fără mâncare și beaură, adevărată fără hrana de lipsă, întocmai nici un sat nu să mai poate lipsi pe viitor de fonduri bisericești-scolare, statornice a căror lipsă astăzi să simte mai tare ca totdeauna și a căror întemeiere nu să mai poate nici decum amâna, căci aceasta ni-ar aduce răul și nefericirea cea mai mare.

În starea noastră de azi, în lipsa ajutorului din nici o parte, în strâmtoarea în care ne aflăm și care din zi în zi ni s-a va face tot mai grea și mai de nesuferit, avem lipsă, avem arzătoare trebuință în tot locul, în fiecare sat de fonduri și iar de fonduri!...

Și după ce știut este, că fondurile le fac oamenii, avem lipsă și de oameni, nu de chipuri reci și neînsuflețite, ci de oameni, cari să simtă, să priceapă și să se pună pe lucru.

Oamenii noștri, poporul nostru, e evlavios, e darnic, e ascultător, numai conducătorii adevărați să nu-i lipsească.

Dacă conducătorii noștri vor fi oameni de inimă, oameni cu frica lui Dumnezeu și așa vrednici de toată încrederea — atunci fondurile cerute și dorite să pot începe în toată clipa și pot fi puse în ființă fără cea mai mică amânare.

Dorim s'auzim de zeci, sute și mii de întemeieri de fonduri stabile, statornice, în toate satele noastre, unde până acum n'au fost astfel de fonduri.

Marele filantrop VASILE DE STROESCO.

Am arătat în Nr. 13 al foaiei noastre, vestea aproape de necrezut, că un suflet nobil, un trimis alui D-

zeu, de altcum fiu născut din neamul nostru, însă carele a trăit sub stăpânirea altei împărății, văzând primejdia în care să află școalele noastre, — deși și acum departe de noi — a venit și cu'n dar aproape fabulos a dăruit fondului cultural din Blaj, unde noi Românii am avut cel dintâi focal de cultură: școală pentru fiii neamului nostru: **frumoasa sumă de una sută mii coroane.** O faptă aceasta tare mult grăitoare!...

Acum primim îmbucurătoarea veste, că tot acel suflet mare, tot acel bărbat providențial al neamului nostru a contribuit din nou tot cu una sută mii coroane pentru școala de fete din Arad.

Aceasta nobilă dăruire o vestește prin următoarele însuflețitoare și înălțătoare șire:

Reuniunea femeilor române din Arad și provincie.

Omagiile mele femeilor române, care din toate locurile țării, aduc obolul lor la întemeierea farului culturii naționale, în edificarea școlii superioare de fete din Arad.

Pătruns de necesitatea urgentă, a înființării acestui așezământ, viu și eu, în ajutorul stăruințelor D-Voastre, cu obolul meu — de una sută mii de coroane.

Doresc, ca edificiul proiectat să fie construit conștiințios și să devie un adevărat focar a rededeptării multor generații. Binevoii, Doamnele mele, a primi asigurarea distinciei mele stime și venerațiuni, ce vă păstrez.

*Davos-Platz, 29 April (12 Maiu) 1910.
ss. Vasile Stroesco.*

Dăm loc cu plăcere în 'Foița' Numărului nostru de astăzi acestor 'Impresii de călătorie', adresate Primredactorului și Directorului foaiei noastre, datorite unui prieten și colaborator al nostru, fiu al acestui ținut, care — deși depărtat dela vatra părințească din cea mai fragede etate, și deși ajuns în stare și vază — totuși cu plăcere, își aduce aminte și astăzi de acel colțor de pământ, unde a văzut pentru prima dată surizătoarele raze ale soarelui. Iată-le:

IMPRESII DE CĂLĂTORIE.

Scumpe amice!

Impresiile primite în timpul călătoriei mele, cari mi le-am însemnat, nu vi le-am putut povesti în momentele scumpe, cât am petrecut împreună, pentru că ah! multe, prea multe erau doririle sufletului meu, cari m'au îndemnat cu o putere, căreia nime nu poate sta contra, de a Te cerceta și revedea, scumpe amice, în urma greului morb de care ai fost cuprins și de care ai suferit și în sfârșit de care cu ajutorul Părintelui ceresc ai scăpat, — deci Ți-le arăt pe aceasta cale.

Ajuns în Brașov a doua zi de sf. Paști, cel dintâi cuget ce nutream de mult a fost

să iau parte la s. slujbă, ori cum să mai zice la serviciul dumnezeesc, ce să face în frumoasa și falnică biserică românească din cetate, a cărei zidire să datorește simțului creștinesc și de jertfa a fiilor credincioși ai acestei cetăți și chiar și din alte locuri, căci noi Românii — în urma timpurilor maștere, — fost'am despoiați și de sfântul locaș de rugă, de casa lui Dumnezeu, rămânând a ne îndrepta rugăciunile noastre fierbinți către Tatăl ceresc sub cerul liber, ca și în timpurile cele dintâi ale creștinismului!.....

Zis și făcut, ce am gândit am și împlinit! La ora 9 dimineața mi-am satisfăcut dorința, la care mă chema cu'n glas duios dăngătul clopotelor dela aceea s. biserică. Biserica era tieșită de lume, dintre cari cei mai mulți soldați, chemați oarecând să apere tronul și patria cu brațele lor, cum au făcut-o totdeauna aceasta și străbunii lor, cari cu o vitejie neîntrecută și-au pus pipturile lor contra gloanțelor dușmănești, cari voiau să ne cuprindă țeara și să ne umilească tronul.

În s. biserică abea am putut răsbi printre credincioși, până înainte aproape de altar, unde stau cântăreții. Am luat loc într-o strană, unde am fost poftit, ascultând cu evlavie rugăciunile, cari să ridicau către cer și preabunul Creator, din partea preoților, în aceste zile de mărețe prăznui, mai cu osebire de preotul — protopop militar dl Fizeșianu, care — deși suferind — glasul lui domol mi să părea al unui inger sau

arhangel, mai cu seamă când să ruga *»pentru cei bolnavi, pentru cei-ce călătoresc și pentru cei robiți — Domnului să ne rugăm!«*

La acestea răspundeam și eu, cuprins de un sfânt sentiment, împreună cu cântăreții dnii Stelianu și Butnariu: *»Doamne miluește-ne!«*... Da, iubite amice, mă gândeam la Tine, că erai bolnav, mă gândeam la mine, care călătoream spre a te vedea plin de vază și de sănătate și, știam cu adevărat, că credința mea nu mă înșeală nici odată; iar când auziam pe preotul slujitor sau celebrante zicând: *»Sus s'avem inimile!«* Și: *»Să mulțămim Domnului!«* Ah înălțător mai era! Imi părea, că într'adevăr simțesc, cum sufletul meu să înalță la Oel de sus, și când după încheierea slujbei am eșit din acel sfânt locaș — eram cu totul altul: mângăiat în suflet și întărit în credință!.....

Ajuns la și în trenul, ce merge spre istoricul de odinioară Făgăraș, în dorința mea de a ajunge mai curând, mi să părea minutele oare și oarele zile; — de cele văzute și conversate cu tovarășii mei de călătorie cu cari mă aflam în cupeul cl. II nimic nu mi-am însemnat, pentru că n'au vr'o însemnătate oarecare, deci din aceste nici nu vă scriu nimic. Neavând tovarăși mai de spirit cu cari să putem întinde o conversație interesantă, drumul mi-a părut tare.... monoton. Cu o răbdare, care e partea Romanului, a cărui soarte a fost în totdeauna suferința — am ajuns a l'Făgăraș, pe care

Din scrisoarea de mai sus să vede limpede ca lumina soarelui, că acest bărbat nobil, nu numai că e dăruit de bunul Dumnezeu cu averi, cu comori pământești, dar e dăruit și cu un suflet nobil și cu o minte luminată, ca puțini alți muritori, care știe cum, unde și când să folosească banul și unde să-și pună umărul.

Bunul Dumnezeu să-l țină în deplină putere și sănătate încă mulți ani, ca nu numai să-și vadă nobilele sale intențiuni împlinite, dar să se poată bucura și de roadele multelor sale jertfe aduse cu atâta dărnicie pe altarul culturii neamului, în istoria căruia scris va rămânea cu litere de aur numele acestui luminos bărbat și mare Mecenate, care prin generoasele sale fapte nemuritor s'a făcut pentru vecii vecilor!

Il asigurăm de recunoștința neamului întreg și că multe rugăciuni să vor ridica la Părintele ceresc pentru îndelunga sa viață, sănătate și fericire!

Comitetul Reuniunii femeilor române din Arad adânc emoționat și impresionat de acest nobil dar, s'a întunit într'o ședință extraordinară și luând la cunoștință cu o nespuse surprindere și bucurie acest generos dar și neașteptatul noroc, care în momentele cele mai grele vine și pune în stare aceea Reuniune ca să-și poată împlini vechiul său plan de a zidi doritul edificiu de școală superioară, —

încă îl vesteau botezat mai sod... Fo-go-roș.

Nu-mi pot strâmba chiar așa de tare, gura, cum zicea al de vestea treaba asta!... Mi-am gândit ziceți voi cum vreți, treaba voastră, mie îmi pare bine c'am ajuns și mai încet și eu cred, că tot Făgăraș e și tot Făgăraș rămâne și cu numele cel pocit pus de voi!

Intr'aceea trenul să epr și noi ne dederăm jos din tren. Am plecat cătră: *kimenet* să'mi iau o trăsura până în oraș. Trasuri erau mai multe ca destule. M'am așezat în prima trăsura, ce staționa în fața peronului sau mai bine în dosul, la spatele gărei. La: *Otel de Paris!* i-am comandat birjarului. Observ însă cu mirare, că birjarul era: român de cei noi, nu însă de cei cu cinci pițule! Nu cumva vreți să ziceți că era țigan? În Estrasul familiar, drept să vă spun, nu m'am uitat, dar fața'i era smolită și samăna a... de cumva nu va fi avut nume — nou, d'astea, cari mișca din coadă? După comanda mea era să — sburăm ca vântul și ca gândul, dacă și caii birjei ar fi fost de o părere cu noi, dar sărmanele dobitoace așteptau ovăs cu — biciul! După mai multe bice, date coala cu toată dragostea și mila și după mai multe opintiri de hi! hi! hi! (mă săturasem de hi!) caii au pornit... galop — încet!... și după trei sferturi de oră iată-ne cu ajutorul... sdravănelui biciu, ajunși la hotel, tocmai la hotelul... Paris, unde cu regret observ, că pe frontespiciu nu era scris nici o bo-

a trimis din aceasta ședință la Davos următoarea adresă:

Domnului

Vasile de Stroescu

Davos-Platz.

Comitetul „Reuniunii femeilor române din Arad” întrunit astăzi în ședință extraordinară, pentru a lua la cunoștință nobilul obol de o sută de mii de coroane, primite pentru fondul zidirii unui local de școală superioară de fete, — profund mișcat și emoționat de această măreață dovadă a iubirii de neam, ce o manifestați în grelele împrejurări în care ne găsim, cu atâta înaltă înțelepciune și cu o așa sublimă dragoste frățească, se face interpretul întregii românimi din Arad și împrejurimi, surprinse și uimite de acest dar norocos, ce vine ca o minune dumnezeiască, să ne întemeieze un templu de cultură, așa de avid dorit și așteptat, — și vă roagă să binevoiți a primi expresia celei mai curate și nemărginite recunoștințe împreună cu călduroasele și afectuasele lor mulțumiri.

Comitetul vă mulțumește de asemeni pentru omagiile ce le aduceți tuturor femeilor ce conlucrează la opera aceasta, încredințându-vă că își va da toate ostenele a se face vrednic de interesul deosebit ce purtați pentru frumosul scop ce urmărește și vă roagă în același timp să le acordeți marea favoare de a boteza viitoarea școală de fete, — „Școala superioară de fete Vasile Stroescu”, pentruca numele acesta săpat pentru totdeauna în inimile noastre, să poată astfel rămânea de a pururi simbolul ocrotitor al templului acestuia de lumină a ficelor noastre, cari numai datorită gestului D-Voastră nemişcat de înțelept, vor fi de acum înainte salvate cu grije, de primejdia culturii străine, care ne îndepărta de căminuri adevăratele soții și mame române.

abă — franțuzească, dar vai! nici românească — deși e locul de convenire (întâlnire) al întregii românimi din Făgăraș și provincie, după cum trăgea clopotul într'o dungă gazetușca poreclită: »Țara Oltului».

Ajuns la otel, cel dintâi lucru mi-a fost să întreb de Sorea. Mi-a răspuns, așa cred, — o servitoare murdară: — mitezig? dracu știe ce vrea; n'am înțeles-o, eu abia am găsit pe dl otelier Sorea în — bucătărie.

M'am înștalat într'o odaie, care drept să v'o spun și mai încet, dar tot trebuie s'o spun, că nu prea samăna a »Paris!» după cum i să dușe-se vestea în lume. La pomul laudat să nu mergi cu sac mare,» zice Românul pățit.

Pentru-că erau abia numai oarele 5 p. m. mai aveam puțin timp de a mai ieși pe afară, ca să mai văd câte ceva și să mai culeg câte o impresie din Făgărașul »cel plin de atâtea mărețe întâmplări istorice din depărtata vechime» și aducându-mi aminte de un vechiu și bun cunoscut dl *Constantin Popp*, tipograf, care cu vr'o 4 ani mai înainte administra tipografia bătrânei »Gaz. Transilvaniei» din Brașov, cel mai vechiu ziar la Români de dincolo, cum zicem noi cei din Regatul României și care ziar numai cu câțiva ani mai înainte și-a serbat jubileul existenței sale de 70 de ani, condus mai dela început cu atâta înțelepciune de familia Mureșianilor, terminând cu cel din urmă vlăstar al acelei familii Dnul Dr. *Aurel Mureșianu*, care în jalea întreg nea-

In adăstarea răspunsului Domniei Voastă, binevoiți, vă rugăm a primi, împreună cu distinsa noastră considerațiune încă odată recunoștința și viile noastre mulțumiri...

Letiția Oncu,
președintă.
Sofia Pap,
casieră.

Sofia Beleş
v.-președintă.
Sever Bocu,
secretar.

Membrele din comitet:

Marilina Bocu
Octavia Ciuhandu
Anna Demian
Lucreția Herbay
Adriana Ispravnic
Zina Moga

Iovana Nemeth
Aurelia Petran
Eugenia C. Pop
Elena Raicu
Iustina Șerban
Livia Vuia.

Sinodul archidiecezan.

Ședința a doua.

Aceasta ședință s'a ținut Marți în 10 Maiu n. tot sub presiul I. P. S. Archiepiscopului și Mitropolitului I. Mețianu. Notar al ședinței a fost V. Duma.

În aceasta ședință de mai mare însemnătate a fost cetirea literilor fundamentale ale unei fundațiuni de 5 mii coroane, făcută de Iosif, Elena și Ioan Lup, din comuna Stena.

După mai multe vorbiri sau discuții asupra acestei fundațiuni s'au făcut modificările de lipsă și așa cu unele modificări s'au primit literile fundamentale, referitoare la aceea fundațiune, care dorim să înflorească și s'aducă roadele de lipsă.

Tot în aceasta ședință a venit înainte și chestia înființării episcopiei celei nouă din Cluj. Să cetește concludul luat în ultimul congres național în privința aceasta.

S'a primit raportul prezentat sinodului conzistorului archidiecezan.

A urmat la rând și clasificarea parohiilor rămânând a fi clasificate tot în 3 clase. Ședința s'a ridicat la oarele 11 și jum. am.

nului românesc, ni-a părăsit prea de timpuriu și încă în acele grele timpuri, când mai mare era lipsa luptătorului probat și oțălit în greaua luptă!...

După unele întrebări am aflat pe bătrânul ucenic alui Gutenberg, care a fost adus cu mari promisiuni »de munți de aur» la Făgăraș, de nește persoane sus puse — după părerea celor simpli — și cari mai târziu au început a'îl prigoni în urma unor intrigi păcătoase, urzite contra dânsului de unii intriganți fără suflet; iar prigonia, devenită acum patimă, nu numai că n'a încetat, ci din contră continuă și astăzi cu aceeași furie nebună, încât au făcut pe bietul om aproape imposibil în deprinderea ocupațiunei sale, care putea deveni pentru Făgăraș un adevărat focal de cultură, cum să întâmplă aceasta în tot locul, unde avem adevărați bărbați de inimă și dornici ai năntării culturii neamului nostru; dar unde patimile copleșesc ori și ce sentiment nobil, acolo s'au isprăvit cu avântul spre cultură și progres!.....

L'am aflat pe bătrânul și vechiul cunoscut în casele unui domn Peia, comerciant, și am strâns și mai tare legăturile vechi noastre prietini, cum și cu stimata lui familie, cu cari împreună cu multă dragoste de neam am conversat până la oarele 11 din noapte, când din nou m'am reintors la marele și laudatul »Otel de Paris,» m'am făcut comod în camera mea »pariziană,» m'am astroiat în pat, începând a medita

Proxima ședință s'a anunțat pe ziua următoare la 10 oare.

Ședința a treia s'a ținut la termenul hotărât.

În ședința aceasta a venit vorba despre înmulțirea puterilor didactice la seminarul Andreian secția pedagogică, de oarece cursul în urma legii școlare trebuie ridicate dela 3 la 4 ani.

A venit vorba și despre salariile învățătoarești și aici s'a primit propunerea comisiunii.

Asemenea la examenele de calificare ale învățătorilor.

După mai multe desbateri s'a închis și ședința aceasta și s'a anunțat a patra ședință pe oarele 9 în ziua următoare, care apoi la termenul determinat s'a și deschis.

În a patra ședință cel mai însemnat punct a fost chestia fondului cultural, despre care s'au vorbit s'au discutat mai mult și s'a predat pentru reducerea cotizației la acel fond dela 2 la un procent.

Al doilea punct însemnat a fost chestia gimnaziului din Brad și complectarea lui la 8 clase.

Să arată mijloacele prin cari s'ar putea ajunge aceasta precum și zidirea unui nou edificiu corespunzător, care să-l facă arhidieceza ca proprietară.

Discuția să încheie și proxima ședință să anunțăm la 9 oare dim. în ziua următoare.

NOUȚĂȚI.

— Spre plăcuta știre. Ziarul „Lupta, organ politic național ce apare în toate zilele în Budapesta, să află ori și când cu numărul singuratic spre vânzare la tipografia noastră; la ce să atrage atențiunea onoratului public românesc, tocmai acum în aceste zile de sbuciumate frământări.

asupra celor auzite și la cele ce voi mai auzi, dând totodată câte un fum din țigară care mi aduce adesea noi cugete, și în același timp așteptând ca Morfeu să mă cuprindă în prieteneștile sale brațe.... Dar dormi, dacă poți?....

Deodată aud strigăte asurzitoare și răgușite de „Să trăiască,“ amestecate cu cântare de diblă și țimbale. Nu era chip de dormit, că sgomotul devenea tot mai asurzitor.... Sar iute din pat, mă investmânteț, îmi iau bastonul — Justina mea — fără de care nu plec nici într'o parte, cobor scara, trec tot prin bucătărie spre locul, unde s'auzia acum aproape infernala gălăgie, care acum devenise aproape un sgomot neînțeleș, găsesc într'o cameră pe Sorea, îl întreb de tâmbălău, im arăt dorința de a gusta ceva, ce era să fac? Acesta cheamă îndată chelnerul, care de astădată îmi face întrebarea într'o limbă românească pocită — făgărășenească, — că așa să vede treaba a fi acum moda la Făgăraș — „Ce poștește, Domnule?“ »Un pocal de lapte și un corn« îi zic eu. Mi-se aduse. Tocmai atunci să și mai potențase sgomotul din odaia vecină. Era par' că la amestecarea limbilor.... Diblașii încă o mânău strună. Stând altfel lucrurile, îmi luai Justina mea și chelnărul laptele și cornul și trecui și eu în camera vecină, mă așez la o parte, alătura cu masa, unde ședeau vr'o 15—20 persoane, bine garnisite, la mijloc, încunjurat de fum, ca de o „aureolă“, observ pe deputatul dl

— Serata din 3/16*) Maiu a Românilor din Făgăraș și jur. Românii din țara Oltului au sărbătorit cu demnitate și în liniște ziua de 3 (16) Mai în memoria mărețelor umbre a eroilor din 48. Rar de tot s'au arătat sentimentele Românilor de bine din Făgăraș și jur. față de acele timpuri istorice, ca și în aceasta seară. Familiile inteligente aproape toate, cu o pleiadă frumoasă de tineri entuziasmați, învățați meseriași, țărani, preoți și învățători au luat parte la aceasta convenire frumoasă. S'au rostit mai multe toast, remarcând însemnitatea acestei zile mărețe în care s'a pus baza solidarității poporului Românesc. Tinerimea însuflețită, împreună cu bătrânii, au cântat imnul național cu un deosebit entuziasm și sentiment pios și au aclamat de mii de ori pe iubii lor deputați Dr. Alexandru Vaida-Voevod și Dr. N. Șerban, cari tocmai în zilele aceste istorice dăsfășură o luptă titanică pentru ducerea la izbândă a steagului național. Dintre cei de față remarcăm pe Dna Dr. Șerban, Dna și Dl Vasu Dna și Dl Pandrea, Dna și Dl M. Jiga, Dr. Neurea. Ni-a făcut de tot plăcute momente Dna Jiga cu îngerescul dsale glas; iar cu măiestria melodioasei sale voci a stors ascultătorilor lacrim din ochi. Meriță laudă și distinsii cântăreți frații Bălcăceni, cari deși țărani, dar sunt dăruiți dela natură cu un deosebit dar de a interpreta doinele noastre populare și naționale. Corul „Progresului“ sub conducerea distinsului magistru Dr. Camil Negrea a executat cu multă precizie câteva piese artistice vocale și cu violina. — Sunt semnele vremii, că azi Românii de bine din toate locurile să solidarizează tot mai mult cu pas de pas și umăr la umăr „uniți în cugete și simțiri“ să potă întrupa idealul nostru național, să po-

*) Până la începutul acestui secol a fost 3—15 Maiu. În aceasta zi s'a ținut apoi și memorabila „Adunare națională“ dela Blaj. Red.

Dr. N. Șerban de Voila, iar în capul mesei am vazut instalat pe un mare și voluminos bărbat, pe care de altfel îl cunoșteam încă de pe băncile școalei din Ohaba, firește, atunci nu era așa grozav la trup, vorbăriile ce să îndrugau nu le puteam de ocamdată înțelege bine și după două rânduri de sticle de vin iarăși a început sgomotul și vorbele fără nici un rost. De data asta nu mi-a mai convenit să rămân în gălăgie, mi-am luat Justina mea, mulțumindu-mă, că am văzut cele două persoane smandicoase, a trecut din nou în camera mea, unde acum am fost mai norocos, că Morfeu m'a primit în brațele sale, visând după aceea numai Paris, mare alaiu și deputat.

A doua zi după sosire, adecă a treia zi de sf. Paști, după ce am luat cafeaua, împreună cu prietenul Popp și familia, la oarele 9 dim. mi-am luat »adio« cu multă duioșie și după cele auzite lacrimile încă nu lipseau. După aceea am plecat cu o trăsura de piață, de astădată nu însă ca aceea, cu care am mers dela gară, ci una de laudat în toate privințele, pare-mi-să era a unui românaș de ai noștri.

Ajuns prin satul vecin de Făgăraș, Mândra, am mers tot prin gârle, de alun-gul satului, căci curge prin mijlocul satului — și cum era sărbătoare mi-a plăcut frumoasa datină a oamenilor de ambe sexe de a să ridica în sus, a să descoperi și saluta cuviincios și spre bucuria mea și a lor li resălutai și eu, descoperindu-mă și spu-

ată elupta drepturile poporului nostru. — „Înainte cu inimă românească și atuncia națiunea de nou o să înflorească.“

— Fondul cultural din Sibiu. La acest fond a contribuit dl adv. N. Garoiu din Zernești frumoasa sumă de una mie coroane, ce să cuprindă în cinci acții de câte 200, cor. de ale băncii „Lumina“ din Sibiu. D-zeu să'i răsplătească din comoara sa neseacă!

— Logodnă. Drăgălașa dșoară Valeria Chiușdea fica dlui preot D. Chiușdea și Dl. Valer Langa notar comunal în Șinca-nouă, fidențați. Sincerile noastre felicitări.

— O faptă laudabilă. În 1 Maiu v. a. c. (ziua de Armindene) fanțara din Galați s'a prezentat la dl I. Peia, comersant în Făgăraș, și a cântat mai multe cântări (arii) românești, prin ce au dovedit, că plugari noștri fiind puși la cale și luminați de cei chemați, pot face lucruri de toată lauda. În urma acestora dl Peia s'a înscris de membru fondator, contribuind în favoarea fondului 50 cor. care faptă să laudă de sine. Să trăiască!

— Târgul de vite al Făgărașului, care sa ținut Marți în 17 l. c. a fost foarte cercetat. S'au mânat la târg 8000 de vite cornute, 2100 cai, 1200 oi, cu totul 11300. iar târg de porci n'a fost — fiind oprit din cauza de boală.

Prețurile vitelor s'au urcat. S'au vândut părechia be boi cu prețul de 7—800 cor.

Cu deosebire vitelile cu lapte: bivolițe, vaci au fost tare căutate și bine plătite. O bivoliță fătăță, bună, tinără și frumoasă s'a vândut cu prețul între 200 — 300 cor.

Certificate s'au estradat 3151.

Cautate au fost, lucru firesc, vitelile frumoase, curate și bine grijite.

Sfătuim pe iubii noștri plugari să grijească bine vitelile, că atunci și prețuri bune vor primi pe ele.

nându-le la fie-care în frumoasă și dulce vorbă românească: „Bună dimineața, dragii mei, Dumnezeu să va dea și voaui zile mai bune!“ ...

Ce o fi gândit și zis acei buni oameni nu o știu, ajunge, că la auzul ducei vorbe românești, mulți își uitaseră a-și acoperi capetele și să uitau cu duioșie în urma trăsuri. Se vede treaba, că cei îmbrăcați în strae nemțești pe la dâșii o dau mai mult într'o altă — limbă! Dar:

Mult e dulce și frumoasă

Limba ce o vorbim,

Altă limbă armonioasă

Ca ea nu găsim!

Saltă inima în plăcere

Când o ascultăm

Și pe buze aduce miere

Când o cuvântăm,

Românașul o iubește

Ca sufletul său

Vorbiți, scrieți românește

Pentru Dumnezeu!

Zic acestea, mi-au plăcut toate și am putut constata, că poporul nostru, iubii noștri plugari și săteni sunt pe calea luminii, pe calea progresului. Dar m'am uimit, cum de nu fac ceva și pentru regularea gârlei, despre care am auzit, că în timp de ploii și mai cu seamă iarna le face mari și multe supărări și nu arare-ori comunicația devine imposibilă.

Apelez la frunțașii comunei, cari cred a fi oameni luminați și cari cunosc ceria-

Hărnicia ori și cui să răsplătește, iar lenea să pedepsește.

Judecați lucrul și apoi alegeți!

Agentii voiajori.

— O plagă pe poporul nostru. —

Nu numai țaranul și meseriașul nostru dar și intelectuali cad de multeori jertfă manoperilor de tot soiul ale așa numiților „agenți”, cari cutreeră ca lăcustele orașele și satele noastre.

Acești „vântură-țară” au devenit în timpul din urmă o adevărată plagă pentru poporul nostru și nu avem cuvinte destule, ca să-l sfătuim să se ferească de aceste lipitori. Recrutații din clasa oamenilor fără căpătâiu, ei sunt angajați de firme streine pentru desfacerea mărfurilor lor proaste prin satele noastre.

Întâlnești doar zilnic prin trenuri, prin orașe și prin sate cu droaia aceste tipuri caracteristice, cari năvălesc cu deosebire asupra poporului nostru pentru încheierea de comande. Și sunt îndeobște prea cunoscute momelile lor, prin care seduc pe naivii cumpărători la încheierea acestor comande. Sunt ca scaiul. Nu scapi de ei până nu faci comanda. Și odată ce ai iscălit comanda, ai ajuns apoi în ghiarele firmelor. Acestea expediază marfa, care de regulă nu corespunde nici pe deoparte condițiilor stipulate cu agentul.

Poștește și constată aceasta cu experți și judecă-te cu firma, care se află de obicei în mari depărtări, și înaintea forurilor judecătorești din sediul ei. Toate acestea-ți cauzează spese enorme, așa încât plătești marfa de două și de trei ori mai scumpă, ca și când ai cumpăra-o dela comercianții noștri din apropiere văzându-o cu ochii proprii.

Să lasăm deci pe comercianți, ca să facă ei aceste comande, căci ei cunosc fir-

mele cele solide și se știu îngrădi mai bine ca țaranii și meseriașii noștri în contra manoperilor agenților. Meseriașii și țaranii noștri de regulă o pătesc și suferă daune considerabile din aceste afaceri.

Astfel de daune considerabile au suferit toți aceia, care, spre pildă, și-au comandat mașini de îmblătit și alte mașini trebuincioase la economia câmpului. Familii întregi s'au ruinat materialicește prin astfel de cumpărări, căci s'au încrezut orbește momelilor și fâgăduelilor agenților.

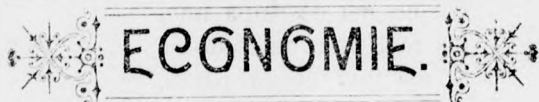
Dar și cei ce comandează articole de un preț mai mic, cum sunt: mașini de cusut, chipuri, rame, cărți, stoffe, haine, încălțăminte, losuri etc. etc. nu o pătesc mai bine.

S'a întâmplat între alte multe cazuri că într'o comună frunțasă a sosit un agent, ca să facă comande pentru mașini de cusut. Numai un singur țaran a comandat o astfel de mașină, dar dela firmă au sosit la gară încă 10 pentru alte zece familii!!! Adecă, la toți aceia, pe care-i cercetase agentul pela casele lor. Ce s'a întâmplat? Agentul le falsificase iscălitura, el direct sau indirect, prin atare „taie frunză” din comună, care de-a cunoscut iscălitura bieților oameni, așa încât aceștia au rămas încremeniți, când și-au văzut iscălitura de pe comande, care într'adevăr „aducea” cu iscălitura lor.

Deci ferii-vă de agenți, și cumpărați dela comercianții noștri din apropiere.

Munca.

Dr. Dumitru Stefan.

Peronospora.

Povește de apărarea împotriva peronosporii viticole.

Între vrășmașii (inimicii, dușmanii) cei mai mari ai viilor să numără și peronospora viticolă, numită în unele locuri și mană.

Peronospora e un mucegaiu (burete), care atacă și pustiește frunzele, florile și bobitele vițelor de viie așa, că în scurtă vreme poate să nimicească tot rodul viei din an, afară de aceea uscându-se frunzele vițelor, lăstarii nu pot crește, rămân verzi și necopți, iar urmarea este, că pentru anul viitor nu vom avea lemnul de rod; vița întregă se slăbește și, dacă se repetă aceasta vre-o câțiva ani, vița pierе. Păgube mai mari decât peronospora numai filoxera căsunează viilor.

Cunoscute fiind însă mijloacele de apărare, e de mare însemnătate, ca să ne apărăm împotriva ei înainte de a se ivi.

Apărarea constă în aceea, că stropim vița de vie cu așa numita zamă bordoleză. Aceasta nu e altceva decât apă, în care s'a topit peatră vânăată (sulfat de cupru) și s'a adaus la var.

Apa de topit o pregătim în modul următor:

Pentru stropitul dintăiu se folosește la fiecare 100 litri de apă $\frac{1}{4}$ kgr. peatră vânăată și tot atâta var stâns. (Sub var stâns este a se înțelege, că luând peatra de var punem puțină apă peste ea așa, că varul să se prefacă numai în prav fin, din pravul acesta să ia tot atâta, ca și din peatra vânăată).

Pentru ca topirea să se facă mai iute, peatra vânăată se legă în un săculeț de pânză rară și se atâră în jumătatea de apă câtă voim să folosim, iar în cealaltă jumătate de apă punem varul stâns, mestecând bărbătește, ca să se topicască bine în apă.

Dupăce s'a topit peatra vânăată, turnăm în soluțiunea aceasta laptele de var, străcurându-l prin o sătă veche ca pietricelele de prin var să nu ne strice stropitoarele și apoi amestecăm mereu. Dacă apa de stropit are culoarea albastră a cerului, aceasta dovedește, că am pus var de ajuns în zama bordoleză, iar la caz că ar fi mai rămas

țele timpului de față, ca să facă tot posibilul spre delăturarea acestui rău, care mult, tare mult strică comunei și le detrage și din vaza dumnealor....

Tot asemenea oameni prevenitori au întâmpinat și în comuna mai din sus de cătră munte, în Toderița, unde am staționat puțin în fața casei vrednicului preot Debu, cu care am schimbat câteva cuvinte amicale, ca foști consateni.

După o despărțire duioasă am plecat cătră locul doririi mele, la care mi s'a părea, că nu ajung destul de iute.

Când am eșit din Toderița și am văzut crucea turnului bisericeii din Bucium, care s'a înalță cătră cer, arătând spre cel preasfânt, atunci palpitațiile inimii mele îmi vibrau cu o mare iuțeală. Știam, că aici îți ai bordeiul, scumpe amice! Spre acela și spre Tine țintea dorul inimii mele, și mare mi-a fost bucuria și negrăită mângâierea, aflându-Te reînsănătoșat, plimbându-Te prin oada și văzând și aceea, că nu m'am înșelat în credința și rugăciunea mea, rostită cu atâte evlavie în biserica din cetatea Brașovului, mulțumind din tot sufletul preabunului Dumnezeu, carele în nemărginita bună-tate mi-a procurat aceasta nespūsă bucurie de sfințele sărbători ale »Invierii Dumneului nostru Isus Hristos,« incheiu cu următoarele rânduri:

Călătorit'am pân' la Scurta, voind Dumnezeu

Și iată-mă reintors iarăș la bordeiul meu!
Vă trimit d'aici multe salutări, calde îmbrățișeri

Vouă, celor-ce cu drag m'ați primit ieri,
— Ieri și alaltăieri!....

Și nu uit însă nici pe dragul Opincar,
cel din București,
Acela, care astăzi s'a poartă în straița nem-
țești.

Și lui îi trimit un sincer și un cald salut
Cu marea dorință: Să'i fiu și să'mi fie
cunoscut!

Predeal, la 23 Aprilie v, 1910, ziua
sfântului Mucenic Gheorghe.

G. I. Dogărescu.

Povestea codrului.

Auziți plânsul vântului de seară, cum străbate nemărginirile — umplându-le de durere? — Și stelele albe încet înăbușesc suspine și din ochii lor strălucitori și limpezi picură lacrimi de milă. Voi floricele nevinovate! de ce bocțiți cu capul plecat în țărăna? Pe cine? de cine e vorba?....

Și atunci un gemet profund s'a aude asupra plângerilor; și vuetul de codru... povestește... Iși flutură pletele argintii cu fală, și șueră de te pătrunde la oase, adunând admirători în jurul trunchiului falnic....

Sosește isvorul — pe brațe purtându și comoara de spume și frunzele galbene toate să așează în barca cu pânza întinsă, pe peptul isvorului de munte, și debarcă (sco-boară) la maluri.

În șir pe cărare aleargă măiestri de cântec, cu ciocul lor galben... Să 'mpintenească cucul și încrezut, el calcă alături cu filomela...

Ear florile vinete, ca ceriul de vară împrăstie miresme, parfumuri delicioase în jur de jur pe întinsurile sării. Iși scutură frunza stejarii și-și înalță privirea spre ceriuri.

În pieptul naturii s'a sbate furtună — de nerăbdare, căci regina povesteii nu s'a arată în zarea depărtată. Ear codrul, bătrânul, își ia cuvântarea...

„Tăcere! E miezul de noapte și nu mai sosește aicea! Presimțul mă paște; că am pierdut pe vecie pe regina pe care o-am crescut pe brațele noastre... I-am fost ca un tată, eu i-am dat vieță, și apoi voi cu toții i-ați dat câte ceva din sufletul vostru. Luna — i-a dat albețea feței sale... Și rouă a scădat-o în zorile dimineții... Iar pictorul de vultur aripa și a înmuat-o în umbra de pădure, și i-a format sprâncene... Și viorica blândă i-a 'mprumutat petale, de i-a croit... ochii frumoși și blânzi. Iar tainice izvoare spălat'au în apa lor curată albaștri ochi ai zânei. — O, dragoste de față! De ilele pădurii... vrăjită — și 'n cânturi desmierdată!”

ceva din laptele de var, punem în apa de stropit tot atâta apă curată.

Despre aceea că pus-am var de ajuns ne mai putem convinge și așa, că cumpărăm din farmacie (apotecă) de vre-o câțiva cruceri hârtie roșie de lacmus și cu aceasta cercăm zama bordoleză. Dacă hârtia roșie se învinețește aceasta dovedește, că am folosit var de ajuns, dacă rămâne însă roșie, mai punem puțin lapte de var până ce hârtia învinețește.

Zama astfel pregătită o stropim cu ajutorul stropitoarelor (proaștelor, tulumbelor) anume făcute spre acest scop. De câteori umplem stropitoarea mestecăm bine apa de stropit din butoiu sau ciubărul, în care am făcut-o, și o strecurăm prin sâta ca să nu între gunoii în stropitoare. E bine dacă și în decursul stropitului se scutură (clatină), stropitoarea din spate pentru ca să se amestece zama din ea.

Pentru întâia oară se stropesc când lăstarii au 8—10 frunze, adică pe la mijlocul lunii Maiu, a doua oară la 14—20 zile după stropitul întâiu, a 3-a și a 4-a oară în lunile Iulie și August.

Pentru stropitul al doilea și celelalte se va lua 1 kgr. de peatră vânăta la 100 litri apă și tot atâta var stâns. Mai multă nu e de lipsă să se iee, de oarece mărește numai cheltuelile, fără a avea succes mai mare.

La stropit să îngrijim, ca zama să ajungă peste tot locul, va să zică nu numai frunzele, ci și ciorchinul precum și florile, boabele și lăstarii să fie stropiți, căci peronospora îi atacă și strică și pe acestia.

Zama bordoleză să se facă numai în ziua care se și folosește, de oarece dacă stă pierde din putere.

Timpul cel mai periculos pentru vișă este, când după o ploaie mărunță urmează căldură mare, căci atunci se ivește peronospora mai tare și în asemenea cazuri,

decă via e încă nestropită o stropim fie chiar și pe ploaie, de oarece numai așa putem împedeza ivirei și lățirii peronosporiei.

Apărarea contra peronosperiei trebuie să fie totdeauna preventivă, adică înainte de a se ivi peronospora. Frunzele atacate noi nu le mai putem vindeca cu nici un fel de praf sau stropit, deci trebuie să avem grije să stropim la vreme de oarece orice întrelăsare aduce pagube mari după sine prin pierderea în mare parte a recoltei și prin necoacerea coardelor de rod pentru anul viitor.

Sibiu, 17 Maiu 1910.

Comitetul central al „Reuniuni române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Pant. Lucașu
prez.

Vic. Tordășianu
secretar.

Poezii populare.

— De pe țara Oltului. —

Măi bădițo om de rând
Nu mai umbla alegând,
Când ai sta a mă lua,
Nu știu venire-ași, ori ba?
Când ai sta tu a mă cere
Nu știu fi-mi'a pe plăcere?
Pe plăcerea ochilor,
Pe voia părinților,
Că mi'a spus măicuța bine,
Că nu mă dă după tine,
Că mai bine mă omoară
Și mă țipă 'ntr'un părau,
Nu mă bagă 'n neamu tău,
Neamu tău li de rușine
Și mă face și pe mine.

Nu gândi badeo că-mi pasă,
Că mi-ai zis, că nu-s frumoasă,
Că mi-ai zis de năcăjit
Că'i vazăt bin', că te-am urât,

Și mi-ai zis de supărat,
Că'i vazăt bin', că te-am lăsat.

Măi bădițo ș-al meu drag,
De pe partea dragului
Te-am putut da dracului,
De pe partea la plăcut,
Te-am putut da mai demult.

Mândra mea iubită, bună,
Par'că ești ruptă din lună
Mândra mea iubită floare,
Par'că ești ruptă din soare.

Bine-ți stă mândrei, frumos,
În grădină când stă jos,
Între mii de floricele,
Mai frumoasă decât ele.

Nu-s frumoasă, nici n'am fost
Om frumos am făcut prost,
Nu-s frumoasă, nici n'oi fi
Om frumos tot v'oi iubi.

Sara bună mândruluță
Eu mă duc, iar tu te culcă!
Seara buuă eu m'oi duce
Mulțămim de gură dulce.

Măi bădițo om tăcut
Gura ta-ți vrednică mult,
Gura ta cea cu tigneală,
Ca lăcatu pe cămară,
Gura ta cea cu credință,
Ca lăcatu pe pivniță.

Când cu badea mă iubeam
Cu fetele rău m'aveam,
Dacă badea m'o lăsat
Cu toate m'am împăcat.

Culese de: Valeriu Crișan st. în Blaj.

Să 'nfurie bătrânul. »Ce vă bociți? De acuma la luptă... pe vieață... cu hoțul, ce răpit'a din jurul nostru comoara...»

Și un vuet ca din adâncurile pământului dintr'odată străbate nemărginirile.

Să descurcă voinicul de vânt din tufe, sare și o ia de a raita pe hotarele întinse cu pletele încălcite și șueră 'ngrozit, și turbă de mânie... și o i-a în jos la vale, să caute regina.

Bătrânul codru geme și blastămă în truna și peptul lui de veacuri, să umflă de durere... In jur de jur tot plânge și mii de boabe roșii și galbini înșiră pe firele de iarbă — gândacii!

In lanțul desnădejdei o umbră de nădejde doar să leagă, căci sosește senina dimineață...

* * *

Ea pare liniștită... ca scoasă din morminte. E prea de vreme încă. Ahea numai înainte noaptea să duse să se culce. — Dar harnicul român pe brazdă să trudește, de când s'a bătut noaptea în capete, cu zorile. Și începe a mișca satul. Copii în cămășute se joacă în țărăna. De după deal grăbește frumosul soare tiner... și 'n razele-i de aur învâluie o cășcioară. Pe prispa sătănească un inger de copilă își innoie fuiorul în lacrimi și toarce... toarce îngândurată. La deal un glas de fluer blând și dujos îngână o tainică poveste țesută în fericirea iubirei dulci vrăjite.

Două priviri senine să îmbină pe cărarea din urmă, un val de raze le învâluie... Și două inimi tineri se mișcă de plăcere, se sbat în piept nebune... și stropi de lacrimi calde tremură 'n ochii negri și ochii de cicoare!... Un paș... și încă unul... și „ei” o strânge 'n brațe... Ear ea copila firii își uită că trăește... Și stă așa prostită — nimica nu-i mai pasă!...

S'a început povestea... poema de iubirea acelor două inimi unite în simțeminte și 'n dragoste nebună... din primăvara vieții!...

Colosul din poene își scutură lungi plete de un negru de păcate pe sânul alb de spume... Și-a codrului copilă să joacă desmerdată și 'n părul lui presară frumoasele petale din florile poenii. Un lung sărut urmează și după aceea altul de farmec închid ochii și ar vrea să moară îndată scăldați în fericire neînchipuit de dulce.

De după deal li vede ochii roși scăldați în sânge... și un gând de răsunare frământă acum gelosul, înamoratul soare. El razeleși revarsă... ferbinți și scorjite, usucă flori în cale și limbi de foc aruncă asupra pe coline — și-ar vrea să crepe locul... cu totul să le înghiță. — Puterea lui e mare, dar mare e iubirea ce a'npletit cu vraja-i copila cea din codru și dragul din poene.

Respiră ușor feciorul și-un val de abur cald să varsă peste obrazul Lilidei amoroase. Din fluer cântă intrună doios de drag pă-

truns. Și ea tot toarce... toarce... din caerul de aur. Din ochii adânci și negri scânteii să prind de a valma de firul cel întins.

Dar cântu-i pe sfârșite și caerul să gată. De vrajă — de iubire se scutură polenul din flori de mărgărele și păsările în tufe să alungă de plăcere și ciocărlanii pistriți să înșălbălesc în pene și cioc în cioc... ei cântă un imn de preamărire.

Un lung oftat înădușe desimea de pădure. In jur de jur plutește o liniște profundă. Doar șoaptele tăcute și se mai mișcă frunze ce picură din geana de pădure. Zefirul se desmiardă pe brațele naturii și iarba să apleacă spre un alt fir de earbă; pe poranicii roși pe buze îi sărută — ghiocul și coprina. De atâta fericire chiar soarele învrăjbit o stat în loc din mersu-i, uitându-și că-și propuse ea să-și răsbne aspru. — Pe un pat de flori ciobanul și fata lui Moș Toader să 'ngână de iubire — El i-a împletit cosița cu flori și cu privirea. Iar ea l-a încins cu firul de aur, tors la poalele poenei.

Apoi să strâng în brațe feciorul o sărută pe față și pe sânu-i pătruns de voluptate. Și o strânge cu putere, o strânge fără samă... Și o strânge, iar o strânge... și ar vrea s-o contopească în sufletul lui tiner.

Și ea cuprinsă astfel de atâta fericire... ea moare încet pe sânul ce clocote de focul ce i-a aprins adâncul. Puterile să gată — simțirea o părăsește și stă cu ochii țântă în ochii ce iubește.

Românul și Sasul.

Jupânul Honz tocmește pe Românul Ion la lucru, pe un punct de slănină. Ion să duce des de dimineață. Apucându-se de lucru, jupânul Honz să bucură și laudă pe Ion, cu gândul să-l înșele. Ion nu bănuște nimica, lucră și cântă, cântă și lucră după firea Românului. Era tocmit dela răsărit până la apusul soarelui. Tocmai atunci să nimerise de era lună plină. Indată ce apune soarele Jon să lasă de lucru și să cere plata. Honz nici gând nu avea de plată și i zise lui Ion: „E drept că soarele a sfințit, da uite a răsărit mumași și până când nu asfințește și ea, nu-ți dau nici o plată!? Ce să faci Jon? Tace și lucră mai departe, dar își gânddește!... Stăi tu jupâne că mă răfuesc eu cu tine!” Apune și luna și se face ziuă. Dimineața jupânul Honz ia un punct să măsure slănina lui Jon. Jon, pe care jupânul îl ținea prost, era băiatul dracului, și i zise: „Stăi jupâne Honz, nu ne jucăm așa, și-am lucrat din răsăritul până în sfințitul soarelui, țam lucrat dela răsăritul până la sfințitul mumei soarelui, acum să-mi dai un punct de slănină cu muma punților!? Și aducând un bolovan mare, a luat toată slănina sasului și să cam mai dus cu ea. Iar sasul uitându-se cu jale, cum să duce Jon cu slănina în spate fluiera a pagubă!...

POȘTA REDACȚIEI.

— Dsale Dlui V. de S. — Davos-Platz, Elveția. — Abonamentul trimis s'a primit cu mare mulțumită. Ni-a bucurat foarte mult binevoitoarea atenție, dată foaiei noastre. Ne vom sili tot mai mult a satisface tuturor dorințelor oamenilor de bine

Un lung oțtat se aude și o liniște se întinde pe marginea pădurii. Florile își fan răsuful și încet încep a plânge căci a murit regina de farmecul iubirii — iar fătul din poveste își scutură lungi plete și în ochii lui cei negri un luci strălucește, ca la fiarele pădurii.

E moartă, cea mai dragă... El i-a răpus vieța strângându-o cu puterea pe pieptul lui de piatră... Cum o privește astfel cu ochii pe vecie închiși și reci ca sloiul, începe a plânge bietul — apoi el rade iară și aleargă după fluturi... și flori pe ea aruncă... gătindu-și el mireasă.

A 'nebunit ciobanul și ea să redeștepte copila cea de codru, el prinde a cânta 'n fluer de să 'nfioară ceriul. O chiamă încet pe nume cu frică să n'o scoale, și totuși să-l audă și să-i răspundă dulce cu zâmbetul pe buze. Văzând că sunt zădarnice cuvintele ușoare... O apucă iar în brațe și o strânge — iar o strânge. — Și ochii lui tot caută că doară se trezește.

Dar strânge un sloi de ghiață, cu ochii întorși spre dânsul, înfiorați privindul.

Atuncia o aruncă pe patul cel de flori și fuge în codru iar să-și caute ființa — copila cea frumoasă, cu ochii de cicoare cu inima în pieptul căldu, — bătându-i. Și iese 'n cale vântul, isvorul, blânda sară... „Unde te duci voinice?” întrebă acum bătrânul albit de bătrânețe. Și codrul tot așteaptă răspuns dela nebunul.

„Lelida! — unde este — ?! Redațimi-o

și prin aceasta a lucra la luminarea și înaintarea neamului nostru, la a cărui ridicare a-ți avut partea leului. Dumnezeu să vă țină în deplină putere și sănătate încă mulți ani, ca să mai puteți contribui încă mult la înflorirea neamului nostru, despre ce ați dat și pân' acum cea mai strălucită dovadă ca cel mai mare filantrop și binefăcător.

D-lui Dr. C. M. cand. adv. Brașov. E numai o regretabilă greșală la mijloc. Luăm act cu plăcere de cele scrise și îndreptăm cu o dejlină satisfacție și mulțumire sufletească. De încheiere zicem și noi: *Trăiască ceice cu adevărat simt românește și piară trădătorii de neam!*

Sincere și călduroase salutări!

— **Rugare către cei buni.** Rugăm pe iubii noștri cetitori, cari sunt în restanță cu prețul abonamentului, că — după cum noi ne aducem aminte de dumșealor în toată săptămâna — așa și dâșii încă să nu ne dea uitării și să-și aducă aminte de noi, dacă nu numai odată, fie batâr și de douăori în an, și mai cu seamă acum când le trimitem, acest Nr.

Redacția.

EDITOR-PROPRIETAR ȘI REDACTOR RESP.
CONSTANTIN POPP.

Nr. 655—910

not.

Publicațiune.

În 29 Maiu st. n. 1910 la oarele 2 p. m. se va esarânda cu licitațiune publică, casele comunale, provăzute cu licenție de a vinde beuturi spirituoase, ale comunei Hârșeni (Herszény) comit. Făgăraș, pe interval de 3 ani începând dela 5 Iulie n. 1910.

Dela doritori de a licita să preținde, că înainte de a licita să depună

la peptu-mi, căci mor, — nu am putere să știu, că e departe! — Și atunci se aruncă sârmanul de pe-o stâncă și acolo își zdrobește inima în bucățele. Și moare ciobănașul pe nume 'ncet chemând-o „a mea Lelida... dulce!...

Și vulturul aripa și-o înmoaie în caldii sânge și sboară peste culme și duce veste 'n țară că a murit copilul vrăjitul din poene cu pletele lui negre stropite sunt de sânge.

Și sboară... sboară iute... să ajungă pân' la soare, să-i spuie și lui vestea, că nu mai e Lelida și nu mai e nici copilul măestrul cel de fluer...

Bătrânul codru însă turbează de mânie. „Ce vă bocțiți? — De acuma la luptă pe moarte sau vieță cu hoșul, ce răpit-a din jurul nost regina!... ,

Cu fața, ca de ceară încet coboară luna și stelele în juru-i de milă varsă lacrimi... Ea tot coboară... blânda și plină de durere... Și când ajunge 'n vale pe vârful, să lasă obosită de atâta neodihnă și mult după față — Ea adoarme... dusă... dusă...

Voi blânde viorele... voi capul ve plecați și plângeți în țarină.

— Iar codrul geme în truna — și începe a lui poveste... „La luptă, la luptă pe vieță!”

Cornelia Langa.

vadiul de 10% după suma exclamării de 900 cor. arândă anuală.

Până la oara defiptă să primesc și oferte închise și provăzute cu vadiul și declarația, cumcă oferentului îi sunt cunoscute condițiunile de licitație.

Herszény, în 10 Maiu 1910.

Primăria comunală.

G. Marhao,
notar.

De arândat

O BRUTĂRIE cu toate cele de lipsă ce să recere la brânșa aceasta, precum și o

CRĂȘMĂ bine aranjată cu trei odăi și cu un biliard nou, ambele în Făgăraș, aflătoare în ulița Becleanului sub Nr. 13 (în colțul uliței Inului) să dă în arândă la olaltă sau separat, pe timp mai îndelungat.

Doritorii pot lua informațiuni la domnul proprietar

IOAN TOTOIU.

PROPISE sau probe de examen.

Se află de vânzare la Tipogr. noastră.

Schimbare de locuință.

Subscrisul aduce la cunoștința On. P. T. public din loc și din jur că s'au permutat din strada Apafy cu locuința, pe

șirul cetății (Vártér)

sub nrul 40, (casele dlui Metz).

Rog pe On. public a mă cerceta și pe mai departe în noua locuință și a mă onora cu binevoitorul sprijin.

Cu stimă

BOCK MORITZ

zugrav și văpsitor de odăi.

1—3

„BIBLIOTECA OLTEANULUI“

Vestim cu plăcere iubitorii noștri cetitori, că în zilele aceste a eșit de sub tipar

Nr. 1. din

„BIBLIOTECA OLTEANULUI“ Primavara“

o cărticică, și frumoasă și folositoare. 4 coale tipar 8° mic.

Să capătă de vânzare la tipografia C. POPP, în Făgăraș, cu prețul numai de 24 bani.

Vanzătorilor să dă raba-tul cuvenit.

POTRIVIT DAR COPILOR.

POTRIVIT DAR COPILOR.

Slippe de stejar!

Având lemne de stejer pentru **slippe mici**, dela 3—4000 de bucăți se află de vânzare, la proprietarul *George Bruda*, crâșmar în Galați — Făgăraș care se pot executa după dorință în timpul cel mai scurt și se pot transporta la gara Făgăraș cu prețul până la 2 coroane bucata, loco gara.

Doritorii să se adreseze la proprietarul sus numit.

Nr. 965/1910.

Publicațiune.

Pre baza concludului reprezentanții comunale luat în ședința ei din 5 Maiu a. c. subsemnata primăria comunală aduce la cunoștința publică că **în 29 Maiu 1910 la oarele 10 a. m. se dă în arândă prin licitație publică casă comunală împreună cu dreptul de a vinde beuturi spirituoase, în-**

cepând din 6 Iunie 1910 până în 6 Iunie 1912.

Oferte închise până la începutul licitației se primesc, dacă sunt provizute cu vadiul de 10% din suma strigării care este 820 coroane, condițiile se pot vedea în oarele oficioase în cancelaria notarioală din Vajdarecea.

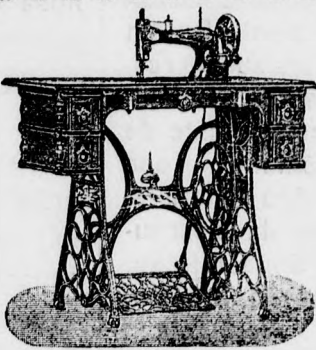
Telecirecea in 6 Maiu 1910.

Primăria comunală

Bács Károly

Făgăraș, ulița Zeik nr. 3.

Recomandă cel mai avantajos izvor de cumpărare, care să poate face numai la **PRIMUL DEPOU FĂGĂRAȘAN** de

Mașini de cusut și Biciclete,

cu bani gata și în rate, cu garanță de 5 ani, (la mașini de cusut); primește reparațiuni, asemenea să află toate părțile constructive, în mare alegere, la **primul DEPOU din Făgăraș de MAȘINI de CUSUT și BICICLE.**

Bács Károly

ulița Zeik nr. 3,
(lângă gimnaziul nou de stat.)

A V I S!

Subscrisul aduc la cunoștința On. Public român, că am luat asupra-mi în regia proprie renumitul

Restaurant Promenad

din Brașov, (colțul promenadei de jos) și'l voiu ∴ conduce sub supraveghierea mea proprie. ∴

◀ **BUCĂTĂRIE ESCELENTĂ.** ▶

Vinuri curate. Bere de Steinbruch.

☛ **Serviciu cu atențiune și prompt.** ☚

Să recomandă tuturor patrioților români cari merg sau să reîntorc din România prin Brașov a cerceta restaurantul amintit.

cu stimă
Stefan Suciu
restaurater.

INSTALAȚIUNE CU ABUR.

Prima văpsitorie de stofe și torturi cu abur.

Văd. WILHELM ENGEL

Făgăraș, ulița Apor, Nr. 18, (apreape de Magistrat).

Aduc la cunoștința On. public din loc și dela sate, că după cerințele timpului modern de azi mi-am aranjat **Atelier de văpsit, de curățit, de spălat și călcat** (glanțuit) cu tot felul de mașini și cu o

Instalațiune chemică mânată cu abur.

Sunt în plăcută poziție de a primi pentru văpsit în toate colorile cerute, pentru curățit, călcat etc. tot felul de haine, ștofe, mătăsarii, ștofe de pânură, pânzării, țesături, cătrînțe, torturi, arniciuri și tot felul ce cade în sfera branșei acesteia.

Diferite tipare pe pânză cu oleiū.

Serviciu prompt. **Cu prețuri ieftine.**

Reg On. public de a-mi da tot sprijinul și în viitor cu toată încrederea, ca și până acum, și mă voi sili, ca cu aranjarea din nou a instalațiunei cu abur, să fie pe deplin mulțumit.

Cu toată stima

JULIA ENGEL.

(6)

Făgăraș ulița Ap or, nr. 18, (lângă Magistrat).

ANUNCIURI, INSERAȚIUNI și RECLAME

se primesc cu prețuri reduse la administrația soaiei „Olteanul“ în Făgăraș la tipografia C. Pop.

TIPOGRAFIA și LIBRARIA POPORULUI

Făgăraș, Văr-tér Nr. 46, (casele I. Peia).
(Vis-a-vis de Magistratul orășănesc.)

☛ **Esecută tot felul de tipărituri**, dela cele mai mici până la cele mai mari, ca: registre, testimonii, chitanțe, citațiuni, cataloage, anunțuri, broșuri, opuri, circulare, invitări, programe, bilanțuri, acții, conturi, blanchete, note, prețuri curente, cuverte, epistole, ord. de dans, bilete de logodnă, de cununie, diferite cărți de vizită, bilete funebre etc. etc. din care se află un asortiment bogat, la cerere și în colorii, **cu prețurile cele mai moderate.** ☚

La tipografie se află pentru ambele confesiuni **tot felul de tipărituri oficioase** pentru agendele bisericești și școlare; **cărți de școală și de literatură populară, recvizite de scris, etc**

☛ Comandele din afară se efeptuesc repede. ☚

Sprjiniți instituțiunile românești!

Cu stimă
CONSTANTIN POPP,
proprietar de tipografie.

În zilele acestea a sosit și să află de vânzare la tipografia noastră prețioasa cărticică:

„In amintirea Canonicului Augustin Bunea.“

Articole și alte semne de durere ale neamului. Conține 200 pag. 8° mic. Prețul 50 bani, plus 10 bani porto.